

Istungidokument

B9-0401/2020

9.12.2020

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

suuliselt vastatavate küsimuste B9-XXXX/2020 ja B9-XXXX/2020 alusel

vastavalt kodukorra artikli 136 lõikele 5

ELi veealaste õigusaktide rakendamise kohta
(2020/2613(RSP))

**Christophe Hansen, Sara Cerdas, Nicolae Ștefănuță, Marco Dreosto,
Martin Häusling, Joanna Kopcińska, Malin Björk, Eleonora Evi**
keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni nimel

Euroopa Parlamendi resolutsioon ELi veealaste õigusaktide rakendamise kohta (2020/2613(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 191,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (veepoliitika raamdirektiiv)¹,
- võttes arvesse nõukogu 21. mai 1991. aasta direktiivi 91/271/EMÜ asulareovee puhastamise kohta (asulareovee puhastamise direktiiv)²,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/118/EÜ, mis käsitleb põhjavee kaitset reostuse ja seisundi halvenemise eest (põhjaveedirektiiv)³,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta direktiivi 2007/60/EÜ üleujutusrisi hindamise ja maandamise kohta (üleujutuste direktiiv)⁴,
- võttes arvesse nõukogu 12. detsembri 1991. aasta direktiivi 91/676/EMÜ veekogude kaitsmise kohta põllumajandusest lähtuva nitraadireostuse eest⁵,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiivi 2008/105/EÜ (mis käsitleb keskkonnakvaliteedi standardeid veepoliitika valdkonnas ning millega muudetakse nõukogu direktiive 82/176/EMÜ, 83/513/EMÜ, 84/156/EMÜ, 84/491/EMÜ, 86/280/EMÜ ja tunnistatakse need seejärel kehtetuks ning muudetakse direktiivi 2000/60/EÜ) (keskkonnakvaliteedi standardite direktiiv)⁶,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 2020. aasta määrust (EL) 2020/741, mis käsitleb vee taaskasutuse miinimumnõudeid⁷,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta direktiivi 2008/56/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse merekeskkonnapoliitika-alane tegevusraamistik (merestrategie raamdirektiiv)⁸,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja

¹ EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1.

² EÜT L 135, 30.5.1991, lk 40.

³ ELT L 372, 27.12.2006 lk 19.

⁴ ELT L 288, 6.11.2007 lk 27.

⁵ EÜT L 375, 31.12.1991, lk 1.

⁶ ELT L 348, 24.12.2008, lk 84.

⁷ ELT L 177, 5.6.2020, lk 32.

⁸ ELT L 164, 25.6.2008, lk 19.

piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (REACH-määrus)⁹,

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiivi 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll)¹⁰,
- võttes arvesse komisjoni 10. detsembri 2019. aasta aruannet veepoliitika raamdirektiivi ja üleujutuste direktiivi toimivuskontrolli kohta ning selle samal kuupäeval tehtud kokkuvõtet,
- võttes arvesse komisjoni 13. detsembri 2019. aasta hinnangut nõukogu 21. mai 1991. aasta direktiivile 91/271/EMÜ asulareovee puhastamise kohta ning selle samal kuupäeval tehtud kokkuvõtet,
- võttes arvesse komisjoni 1. veebruari 2018. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv olmevee kvaliteedi kohta (uuesti sõnastatud) (COM(2017)0753),
- võttes arvesse ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse liidu tervisevaldkonna tegevusprogramm ajavahemikuks 2021–2027 (programm „EL tervise heaks“) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 282/2014 (COM(2020)0405),
- võttes arvesse oma 28. novembri 2019. aasta resolutsiooni kliima- ja keskkonnavalase hädaolukorra kohta¹¹,
- võttes arvesse Euroopa Keskkonnaameti (EEA) 4. detsembri 2019. aasta aruannet „Euroopa keskkond – hetkeolukord ja väljavaated 2020. aastal: teadmised kestlikule Euroopale üleminekuks“,
- võttes arvesse komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatist „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019)0640),
- võttes arvesse komisjoni 10. märtsi 2020. aasta teatist „Euroopa uus tööstusstrateegia“, eriti selle punkti 2.2 „Kliimanetraalsusele teed sillutav tööstus“ (COM(2020)0102),
- võttes arvesse ELi elurikkuse strateegiat aastani 2030¹²,

⁹ ELT L 396, 30.12.2006, lk 1.

¹⁰ ELT L 334, 17.12.2010, lk 17.

¹¹ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0078.

¹² Komisjoni 20. mai 2020. aasta teatis „ELi elurikkuse strateegia aastani 2030. Toome looduse oma ellu tagasi“ (COM(2020)0380).

- võttes arvesse strateegiat „Talust taldrikule“¹³,
- võttes arvesse seitsmendat keskkonnaalast tegevusprogrammi¹⁴,
- võttes arvesse komisjoni 14. jaanuari 2020. aasta teatist kestliku Euroopa investeerimiskava ja Euroopa roheline kokkuleppe investeerimiskava kohta (COM(2020)0021)¹⁵,
- võttes arvesse komisjoni 11. märtsi 2020. aasta teatist „Uus ringmajanduse tegevuskava puhtama ja konkurentsivõimelisema Euroopa nimel“ (COM(2020)0098),
- võttes arvesse komisjoni 27. mai 2020. aasta teatist „Euroopa võimalus: parandame veed ja teeme ettevalmistusi järgmise põlvkonna jaoks“ (COM(2020)0456),
- võttes arvesse komisjoni 11. märtsi 2019. aasta teatist „Euroopa Liidu strateegiline lähenemisviis ravimitele keskkonnas“ (COM(2019)0128),
- võttes arvesse Pariisi kokkulepet,
- võttes arvesse OECD 2020. aasta mai uuringut „Financing Water Supply, Sanitation and Flood Protection – Challenges in EU Member States and Policy Options“ (veevarustuse, kanalisatsiooni ja üleujutuste kaitse rahastamise kohta – ELi liikmesriikide väljakutsed ja poliitikavalikud),
- võttes arvesse ÜRO kestliku arengu eesmärgi, eriti puhta vee ja kanalisatsiooni eesmärgi (kestliku arengu eesmärk nr 6)¹⁶ ning ookeanide, merede ja mereressursside kaitse ja säästva kasutamise eesmärgi (kestliku arengu eesmärk nr 14),
- võttes arvesse valitsustevahelise bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid käsitleva teaduslik-poliitilise foorumi (IPBES) 2019. aasta mai üleilmset hindamisaruannet bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste kohta,
- võttes arvesse komisjoni 2019. aasta novembri aruannet „Ühise põllumajanduspoliitika mõju hindamine veele“,
- võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 28. juuli 2010. aasta resolutsiooni 64/292, milles tunnustatakse õigust joogiveele ja sanitaartingimustele kui inimõigust,
- võttes arvesse Euroopa Kohtu 28. mai 2020. aasta otsust kohtuasjas C-535/18, IL jt *versus* Land Nordrhein-Westfalen,
- võttes arvesse Euroopa Kohtu 1. juuli 2015. aasta otsust kohtuasjas C-461/13, Bund für

¹³ Komisjoni 20. mai 2020. aasta teatis „Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks“ (COM(2020)0381).

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta otsus nr 1386/2013/EL, milles käsitletakse liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2020 „Hea elu maakera võimaluste piires“ (ELT L 354, 28.12.2013, lk 171).

¹⁶ Sisaldub ÜRO Peaassamblee 25. septembri 2015. aasta resolutsioonis 70/1 „Kestliku arengu tegevuskava aastani 2030. Muudame oma maailma: 2030. aasta säästva arengu tegevuskava“.

Umwelt und Naturschutz Deutschland e.V. *versus* Bundesrepublik Deutschland (Weseri kohtuasi),

- võttes arvesse Euroopa kodanikualgatust „Right2Water“ ja parlamendi raportit Euroopa kodanikualgatuse „Right2Water“ järeelmeetmete kohta,
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 2. juuli 2020. aasta arvamust veepoliitika raamdirektiivi, põhjaveedirektiivi, keskkonnakvaliteedi standardite direktiivi ja üleujutuste direktiivi toimivuskontrolli kohta¹⁷,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 12. detsembri 2018. aasta arvamust teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus vee taaskasutuse miinimumnõuete kohta (jooksev programm)“¹⁸,
 - võttes arvesse küsimusi nõukogule ja komisjonile ELi veealaste õigusaktide rakendamise kohta (O-000077/2020 – B9-0077/2020 ja O-000078/2020 – B9-0078/2020),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 136 lõiget 5 ja artikli 132 lõiget 2,
 - võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni resolutsiooni ettepanekut,
- A. arvestades, et vesi on eluks hädavajalik ning et veemajandusel on oluline roll ELi ökosüsteemiteenuste säilitamisel ning ressursside kasutamisel ja majanduslikul tootmisel; arvestades, et EL peab leidma praegustele veeprobleemidele toimivad lahendused ja haldama veevarusid tõhusalt, sest need mõjutavad otseselt inimeste tervist, keskkonda, selle kvaliteeti ja ökosüsteeme, energiatootmist, põllumajandust ja toiduga kindlustatust;
- B. arvestades, et vesi on toidutarneahela oluline osa; arvestades, et põhja- ja pinnavee hea kvaliteet ja piisavas koguses kättesaadavus on vajalik õiglase, tervisliku ja keskkonnasõbraliku ja kestliku toidusüsteemi saavutamiseks, nagu on kirjeldatud strateegias „Talust taldrikule“; arvestades, et puhas ja piisav vesi on ELis tõelise ringmajanduse rakendamise ja saavutamise oluline osa;
- C. arvestades, et vesi on ELi majanduses suure väärtusega ja et veest sõltuvad ELi sektorid toodavad 26 % ELi aastasest kogulisandväärtusest, mistõttu on ülitähtis tagada kvaliteetse vee jätkuv kättesaadavus piisavas koguses, et seda saaks kasutada kõikidel eesmärkidel;
- D. arvestades, et veepoliitika raamdirektiiviga loodi raamistik 110 000 pinnaveekogu kaitsmiseks ELis, et saavutada 2015. aastaks nende „hea ökoloogiline ja keemiline seisund“, ning 13 400 põhjaveekogu kaitsmiseks ELis, et saavutada samaks tähtajaks nende „hea kvantitatiivne ja keemiline seisund“, ning joogiveevarude kaitsmiseks kooskõlas artikli 7 lõikega 2; arvestades, et toimivuskontrolli käigus tuvastati olulisi

¹⁷ ELT C 324, 1.10.2020, lk 28.

¹⁸ ELT C 110, 22.3.2019, lk 94.

puudusi ELi veealaste õigusaktide rakendamisel ning nende eesmärgi ei saavutata tõenäoliselt 2027. aasta lõplikuks tähtajaks, kui liikmesriikides ei alustata viivitamata kõiki vajalikke rakendamisalaseid jõupingutusi ja kui veega seotud valdkondlikud poliitikameetmed pole kooskõlastatud veepoliitika raamdirektiivi nõuetega; arvestades, et veemajanduse kavandamine ja meetmeprogrammid peaksid jätkuma ka pärast 2027. aasta tähtaega, mis peaks veelgi parandama vee kvaliteeti ja kvantiteeti;

- E. arvestades, et 74 % põhjaveekogude pindalast on heas keemilises seisundis ja 89 % on heas kvantitatiivses seisundis; arvestades, et ajavahemikul 2004–2015 vähenes lämmastiku kogubilanss ELis 10 %¹⁹;
- F. arvestades, et hea keemiline seisund on saavutatud ainult 38 % pinnaveest ja ainult 40 % on hea ökoloogilise seisundi või potentsiaaliga, ning arvestades, et 16 % pinnavee seisund on andmete puudumise tõttu endiselt teadmata; arvestades, et 81 % pinnaveest saavutaks hea keemilise seisundi, kui see ei reostuks üldlevinud, püsivate, bioakumuleeruvate ja toksiliste ainete, näiteks elavhõbedaga; arvestades, et ainult üks neljast Euroopa Keskkonnaameti analüüsitud veepoliitika raamdirektiivi magevee näitajatest on viimase 10–15 aasta jooksul teinud edusamme²⁰;
- G. arvestades, et põhimõtte „üks halb – kõik halb“ („one out all out“) kohaselt peetakse vee seisundit heaks ainult siis, kui kõiki hinnangu elemente peetakse heaks, mis ei kajasta vee kvaliteedi parameetrite paranemist; arvestades, et hea seisund ei sõltu mitte ainult leevendavatest meetmetest praeguse surve lahendamiseks, vaid ka taastamismetmetest, et lahendada varasem surve, ja õigeaegsetest ennetusmeetmetest uute ohtude vastu²¹;
- H. arvestades, et veepoliitika raamdirektiivi tõhusus ja eesmärkide saavutamine sõltub selle rakendamisest ja jõustamisest liikmesriikide pädevate asutuste poolt, piisava rahastamise tagamisest, sealhulgas ELi finantsinstrumentide kaudu, muude ELi õigusaktide rakendamisest ja veealaste eesmärkide paremast integreerimisest muudesse poliitikatesse; arvestades, et sidusrühmade kaasamine on tõhusa rakendamise võti;
- I. arvestades, et veepoliitika raamdirektiivi artikli 7 lõikes 3 on sätestatud, et liikmesriigid peavad tagama joogivee tootmiseks kasutatavate veekogude kaitse eesmärgiga vältida nende kvaliteedi halvenemist; arvestades, et toimivuskontroll näitab selgelt, et joogivee kaitsealade puhul on tehtud vähe edusamme;
- J. arvestades, et esmatähtis on tegeleda pinna- ja põhjavee reostuse keemiliste ja muude põhjustega selle tekkekohas, sest see on kõige kestlikum, tõhusam ja tasuvam meede koos põhimõtte „saastaja maksab“ rakendamisega;
- K. arvestades, et veepoliitika raamdirektiivis rõhutatakse vajadust kaitsta joogivee võtmiseks kasutatavaid veekogusid; arvestades, et joogivee-ettevõtjad peaksid saama tugineda kvaliteetsetele veeressurssidele, et kodanikud ei peaks kalli puhastamise eest

¹⁹ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Agri-environmental_indicator_-_gross_nitrogen_balance

²⁰ Euroopa Keskkonnaameti (EEA) 4. detsembri 2019. aasta aruanne Euroopa keskkonna ning selle seisundi ja väljavaadete kohta 2020. aastal: teadmised kestlikule Euroopale üleminekuks.

²¹ Komisjoni 10. detsembri 2019. aasta kokkuvõtte veepoliitika raamdirektiivi ja ülejutuste direktiivi toimivuskontrollist.

- maksma; arvestades, et seetõttu on vaja vähendada reostust selle tekkekohas;
- L. arvestades, et 2019. aasta IPBESi ülemaailmses bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste hindamise aruandes nimetatakse veereostust oluliseks ohuks ülemaailmsele bioloogilisele mitmekesisusele; arvestades, et magevee bioloogiline mitmekesisus on Euroopas üks ohustatumaid, ning arvestades, et veereostusel on negatiivne mõju taimestikule ja loomastikule; arvestades, et Euroopa märgalad, mis toimivad looduslike süsiniku sidujatena, on alates 1970. aastast vähenenud 50 % ja mageveeliigid on sellest ajast alates vähenenud 83 %;
- M. arvestades, et kliimamuutused ohustavad veeresursse kogu maailmas nii suurte kui ka väikeste veekoguste osas; arvestades, et terved ja vastupidavad magevee ökosüsteemid suudavad paremini kliimamuutuste mõju leevendada ja nendega kohaneda;
- N. arvestades, et veepoliitika raamdirektiiv ei sisalda erisätteid kliimamuutuste mõjudega tegelemiseks; arvestades, et teatistes Euroopa roheline kokkuleppe kohta tunnistab komisjon siiski, et põhja- ja pinnavee looduslikud funktsioonid tuleb taastada; arvestades, et toimivuskontrolli käigus leiti, et veepoliitika raamdirektiiv „annab piisavalt rangeid suuniseid kiireloomuliste probleemide lahendamiseks ning on samas piisavalt paindlik, et seda saaks vajaduse korral tõhusamalt rakendada edasiste ülesannetega toimetulekuks, mida direktiivis ei ole nimetatud, nagu kliimamuutused, veenappus ja uued saasteained“;
- O. arvestades, et linnapiirkonnad kasvavad pidevalt ja suurendavad survet reoveepuhastitele; arvestades, et peamine ja osaliselt reguleerimata veereostuse allikas ELis on puhastamata või ebapiisavalt puhastatud asula- ja/või tööstusreovesi; arvestades, et asulareovee puhastamise direktiiv ei olnud algselt kavandatud käsitlema keemiliste ainete, farmatseutiliste jääkide või mikroplastide veekogudesse juhtimist; arvestades, et asulareovee puhastamise direktiiv aitas tõhusalt piirata veekogude reostust, vähendades biokeemilist hapnikutarvet ning lämmastiku ja fosfori kogust puhastatud reoveses kogu ELis; arvestades, et sellest hoolimata tuleks rohkem tähelepanu pöörata nii olemasolevatele kui ka uutele saasteallikatele; arvestades, et peamine vee hajureostusallikas on põllumajandus, mis põhjustab toitainete, pestitsiidide, antibiootikumide ja muude saasteainete heidet valgaladele ja jõgedesse; arvestades, et praeguse ühise põllumajanduspoliitika veega seotud sätted ei olnud veepoliitika raamdirektiivi eesmärkide saavutamiseks piisavad; arvestades, et hajureostus takistab põhimõtte „saastaja maksab“ rakendamist;
- P. arvestades, et kolmandik Euroopa riikidest kannatab veenappuse all, mis tähendab, et neil on aastas vähem kui 5000 m³ vett inimese kohta²²; arvestades, et veevarude eraldamise osas tekkivate konfliktide korral tuleb esmajärjekorras tagada inimõigus veele; arvestades, et ÜRO kõrbestumise vastu võitlemise konventsioonis teatas 13 liikmesriiki, et neil on kõrbestumise oht²³;
- Q. arvestades, et veevõtmise avaldab ELi veeresurssidele märkimisväärset survet; arvestades, et umbes neljandik ELi looduskeskkonnast võetud veest kasutatakse

²² <https://www.eea.europa.eu/publications/92-9167-025-1/page003.html>

²³ Euroopa Kontrollikoja 2018. aasta juuni taustdokument kõrbestumise kohta ELis.

põllumajanduses; arvestades, et vee taaskasutuse miinimumnõudeid käsitleva uue määruse suhtes on jõutud kokkuleppele, mis hõlbustab puhastatud asulareovee kasutamist põllumajandusmaa niisutamiseks;

- R. arvestades, et on olukordi, kus veekogusid haldavaid üksusi rahastatakse tegevustest, mis halvendavad veekogude keemilist ja ökoloogilist seisundit, takistades veepoliitika raamdirektiivi eesmärkide saavutamist; arvestades, et sellistes olukordades on huvide konflikte raske vältida ja need hoiavad veekogusid haldavaid üksusi nõiaringides, muutes need sõltuvaks veekogusid halvendavast tegevusest;
- S. arvestades, et 60 % vesikondadest asub riikidevahelistes piirkondades, mis muudab tõhusa piiriülese koostöö ülioluliseks; arvestades, et 20 Euroopa riigi hulgast sõltub rohkem kui 10 % teiste riikide veevarudest, kusjuures viis riiki sõltuvad sellest, et rohkem kui 75 % nende ressursidest tuleb jõgede kaudu välismaalt; arvestades, et asulareovee puhastamise direktiivi eiramine piirialadel põhjustab veepoliitika raamdirektiivi piiriüleste veekogude seisundi halvenemist, mis muudab vastuvõtva liikmesriigi veepoliitika raamdirektiivi eesmärkide saavutamise võimatuks;
- T. arvestades, et jõgede ühendatus alates väikestest ojadest kuni suudmete ja deltadeni on niisuguste kalade rändliikide jaoks ülioluline, mille eluetapid on vastavate ökosüsteemide ja toiduahela nurgakivi ning mis omandavad kalanduskogukondades üha suuremat sotsiaal-kultuurilist väärtust;
- U. arvestades, et veesektori üldine energiatarbimine ELis on märkimisväärne ja see peab olema tõhusam, et aidata kaasa Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamisele, ELi 2030. aasta kliimaeesmärkide saavutamisele ja eesmärgile saavutada 2050. aastal CO₂-neutraalsus;
- V. arvestades, et hüdroenergia on tohutu potentsiaal CO₂ heite vähendamisel elektritootmises ning see aitab seega kaasa Pariisi kokkuleppe kohaste ELi kliima- ja energiaeesmärkide saavutamisele; arvestades, et tuuleenergia ja päikeseenergia abil toodetud elektriga võrreldes on hüdroenergia stabiilsema toodanguga ning aitab seetõttu hoida elektrivarustust konstantsena ja võrku stabiilsena; arvestades, et pump-hüdroakumulatsioonijaamad annavad rohkem kui 90 %²⁴ ELi energiasalvestuse võimsusest; arvestades, et Euroopa Liit peaks tegelema keskkonnasõbralike hüdroprojektidega, mis samal ajal ei ohusta kohalike kogukondade tervist;
- W. arvestades, et veekogude struktuursed muutused on peamine surve nende seisundile²⁵; arvestades, et hüdro morfoloogia mõjutab 40 % pinnaveekogudest, hõlmates füüsikalisi muutusi (26 %), tamme, tõkkeid ja lüüse (24 %), hüdroloogilisi muutusi (7 %) või muid hüdro morfoloogilisi muutusi (7 %); arvestades, et praegu on Euroopas üle 21 000 hüdroelektrijaama; arvestades, et vananenud tammide ja paisude kõrvaldamiseks ei ole võetud ulatuslikke ELi meetmeid, hoolimata tõenditest, et ELi kooskõlastamine selles

²⁴ Komisjoni 2020. aasta märtsi uuring energia salvestamise kohta – panus Euroopa elektrivarustuse kindlusesse, lk 20.

²⁵ https://ec.europa.eu/info/news/implementation-report-water-framework-directive-and-floods-directive-questions-and-answers-2019-feb-26_en

küsimuses annaks lisaväärtust;

- X. arvestades, et ÜRO Peaassamblee tunnustas 28. juulil 2010 õigust veele ja sanitaaringimustele inimõigusena;
- Y. arvestades, et õigust veele ja sanitaaringimustele on lisaks muudele rahvusvahelistele konventsioonidele ja lepingutele sõnaselgelt tunnustatud naiste igasuguse diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise konventsioonis ja lapse õiguste konventsioonis ning need kohustavad osalisriike võtma sellega seoses asjakohaseid meetmeid;
- Z. arvestades, et miljonil inimesel Euroopas puudub juurdepääs veele ja kaheksal miljonil puuduvad sanitaaringimused²⁶, samas kui kogu maailmas puudub 844 miljonil inimesel ohutu juurdepääs ohutule joogiveele²⁷ ja kolmandikul maailma elanikkonnast puuduvad põhilised sanitaaringimused; arvestades, et Euroopa kodanikualgatus Right2Water kogus 2014. aasta märtsis üle 1,8 miljoni allkirja; arvestades, et Right2Water palus lõpetada veeteenuste liberaliseerimise, tagades kõigile ELis ja kogu maailmas vee ja sanitaaringimused, elanikkonnale parema juurdepääsu joogiveele ja suurema läbipaistvuse veekvaliteedi puhul ning samuti õiguse veele ELi õigusaktides; arvestades, et komisjon võttis vastusena kodanikualgatusele Right2Water vastu oma sellekohase teatise²⁸; arvestades, et Euroopa Parlament kritiseeris oma 8. septembri 2015. aasta resolutsioonis Euroopa kodanikualgatuse „Right2Water“ järelmeetmete kohta komisjoni algatuse nõuete täitmata jätmise eest ning kutsus komisjoni üles tunnustama universaalset juurdepääsu ja inimõigust veele²⁹;
- AA. arvestades, et uuringud näitavad, et reovee testimine võib toimida varajase hoiatamise süsteemina COVID-19 puhangute ennustamiseks või nende asukoha tuvastamiseks, mängides seega olulist rolli pandeemiavastases võitluses;
1. tunneb heameelt veepoliitika raamdirektiivi edu üle integreeritud veemajanduse piisava juhtimisraamistiku loomisel, samuti vee kvaliteedi parandamisel või mõnel juhul vähemalt veekvaliteedi halvenemise pidurdamisel;
 2. tunneb heameelt komisjoni hinnangu üle, et veepoliitika raamdirektiiv on selleks otstarbeks sobiv, kuid märgib, et selle rakendamist tuleb parandada ja kiirendada, kaasates liikmesriikide asjaomased pädevad asutused ning integreerides veelgi veepoliitika raamdirektiivi eesmäärke valdkondlikesse poliitikameetmetesse, eriti põllumajanduse, transpordi ja energia valdkonnas, tagades, et kõik pinna- ja põhjaveekogumid oleksid heas seisundis hiljemalt 2027. aastaks;
 3. rõhutab, et veepoliitika raamdirektiivi läbivaatamine pole vajalik; kutsub õigusliku ebakindluse kaotamiseks komisjoni üles kuulutama, et vee raamdirektiivi ei muudeta; kutsub komisjoni üles jätkama vajaduse korral lisade ajakohastamise ettepanekute

²⁶ <https://www.right2water.eu/documents>

²⁷ Maailma Terviseorganisatsioon ja ÜRO lastefond, *edusammud joogivee, kanalisatsiooni ja hügieeni alal: 2017 uuendus ja SDG lähtejooned*, Maailma Terviseorganisatsioon ja ÜRO Lastefond, Genf, 2017, lk 3.

²⁸ Komisjoni 19. märtsi 2014. aasta teatis Euroopa kodanikualgatuse „Vesi ja kanalisatsioon on inimõigus! Vesi on avalik hüve, mitte kaup!“ kohta (COM(2014)0177).

esitamist;

4. peab sügavalt kahetsusväärseks, et pooled ELi veekogudest pole ikka veel head seisundit saavutanud ja et veepoliitika raamdirektiivi eesmärgid pole veel saavutatud peamiselt puuduliku rahastamise, eelkõige aeglase rakendamise, ebapiisava täitmise tagamise, ettevaatusabinõude rakendamise ja „saastaja maksab“ põhimõtte puudumise tõttu ning paljudes liikmesriikides direktiivi erandite laialdase kasutamine tõttu, ning peab ka kahetsusväärseks, et keskkonnaeesmärkide integreerimine valdkondlikesse poliitikatemeetmetesse on olnud ebapiisav;
5. rõhutab vajadust taastada ja parandada vee kvaliteeti; märgib, et veekogude seisundi parandamiseks on oluline kaasata liikmesriikide valitsuse ja ametiasutuste kõiki tasandeid ning teha koostööd veepoliitika raamdirektiivi eesmärkide integreerimisel poliitikasse, õigusaktidesse ja veepoliitika raamdirektiivi meetmetesse; tuletab meelde seisundi halvenemise vältimise põhimõtet, mille kohaselt peavad liikmesriigid rakendama veekogude seisundi halvenemise vältimiseks vajalikke meetmeid; kutsub liikmesriike üles võtma viivitamatult vajalikke meetmeid, et tagada veepoliitika raamdirektiivi rakendamine, täitmise tagamine ja järgimine, muu hulgas kolmandate vesikonna majandamiskavade kaudu, mille liikmesriigid peavad vastu võtma 2021. aastal; nõuab tungivalt, et EL, selle liikmesriigid ja piirkondlikud omavalitsused tagaksid järgmise veemajanduskava õigeaegse vastuvõtmise, järgides avaliku konsulteerimise nõudeid; kutsub komisjoni üles suurendama rahastamise kättesaadavust ja pakkuma liikmesriikidele vajalikku tuge veepoliitika raamdirektiivi rakendamisel;
6. juhib tähelepanu OECD uuringule, mille kohaselt tuleb ELi veesektorisse suunata enne 2030. aastat veel 253 miljardit eurot, et säilitada või saavutada asjakohaste veealaste õigusaktide täielik järgimine³⁰; kutsub komisjoni, nõukogu, liikmesriike ja vajaduse korral piirkondlikke omavalitsusi üles määrama kindlaks ja tagama vajalikud vahendid ja rahastamisvahendid taristu jaoks, mis ei kahjustaks keskkonda ega rahvatervist, ning tuvastama ka halvasti toimivad ja standarditele mitte vastavad infrastruktuurid ning tegelema uute murettekitavate saasteainete ja muude ühiskondlike probleemidega; rõhutab vajadust anda rahalist toetust kestlikele uuendusmeelsetele meetoditele ja eriti looduspõhiste lahendustele, nagu süsinikuneutraalse või laguunipõhise puhastamise taristu, märgalade ja üleujutuskohtade taastamine, kuivendatud turbamaade niisutamine, võttes samal ajal nõuetekohaselt arvesse avaliku ja erasektori partnerlust; rõhutab veemajandusega ja muu sellega seotud maakasutusega, näiteks põllumajandusega, seotud olemasolevate rahastamis- ja finantseerimisvoogude, sealhulgas toetuste kohandamise tähtsust, et võimaldada üleminekut traditsioonilistelt insenerimeetmetelt looduspõhiste lahendustele;
7. kutsub liikmesriike üles võtma kõik vajalikud meetmed, sealhulgas tagama vajalikud rahalised vahendid ja inimressursi ning vajalikud eksperditeadmised, et saavutada veepoliitika raamdirektiivi täielik järgimine võimalikult kiiresti ja igal juhul hiljemalt 2027. aastal; kutsub komisjoni üles andma liikmesriikidele soovitusi 2027. aasta tähtaja järgimise tagamiseks; kutsub komisjoni üles toetama liikmesriike veedirektiivide rakendamisel tehnilise abi ja asjakohase koolitusega, jagades häid tavaid ja oskusteavet

³⁰ <http://www.oecd.org/environment/financing-water-supply-sanitation-and-flood-protection-6893cdac-en.htm>

veepoliitika raamdirektiivi eesmärkide saavutamiseks, ning edendama liikmesriikide vahelisi erialaseid vahetusprogramme; kutsub komisjoni üles andma juhiseid kohtuotsuse C-461/13 tagajärgede kohta veepoliitika raamdirektiivi rakendamisele; kutsub komisjoni üles pakkuma selgeid juhiseid artikli 4 lõike 4 punkti c kohaste erandite kohaldamise kohta pärast 2027. aastat;

8. kutsub liikmesriike üles määrama kindlaks rakendusmeetmed, mida on vaja veekogude hea seisundi tagamiseks, ja kavandama tegevusjuhiseid parimate olemasolevate tõendite põhjal; kutsub liikmesriike ja komisjoni üles avalikustama liikmesriikide tegevusjuhised ja asjakohased hinnangud, et parandada heade tavade ja strateegiate vahetamist ning üldsuse juurdepääsu teabele;
9. on seisukohal, et põhimõte „üks halb – kõik halb“ peaks jääma puutumata; kutsub komisjoni üles töötama välja täiendavad aruandlusmeetodid (näiteks kaugus sihtmärgist, rakendatud meetmed ja individuaalsete kvaliteedinäitajate puhul tehtud edusammud), mis võimaldavad paremini hinnata hea veeseisundi saavutamist; rõhutab, kui oluline on läbipaistvus ja üldsuse põhjalik teavitamine vee kvaliteedist ELis;
10. mõistab hukka erandite kasutamise rohkem kui poolte Euroopa veekogude puhul siis, kui see ei ole piisavalt põhjendatud; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles ajakohastama erandite kasutamise juhenddokumente, et piirduda selle tavaga ainult täielikult põhjendatud juhtumitega nii, et see ei takistaks enam veepoliitika raamdirektiivi keskkonnaeesmärkide saavutamist; kutsub komisjoni üles jätkama rikkumismenetlusi kiiresti ja süstemaatiliselt siis, kui erandid pole õigustatud;
11. peab kahetsusväärseks, et kulude katmise põhimõtte, mis näeb ette, et kõik veetarbijad osalevad veeteenuste kulude katmises tõhusalt ja rahaliselt proportsionaalselt, kohaldamine jääb mitmes liikmesriigis nõrgaks või puudub üldse, eriti kodumajapidamistes, tööstuses ja põllumajanduses; rõhutab, et veekasutus mõnes ELi osas ohustab veekogude kvantitatiivset seisundit, mis ületab ökoloogilise voolu säilitamise taset; kutsub liikmesriike ja nende piirkondlikke omavalitsusi üles rakendama piisavat vee hinnapoliitikat ja täielikult rakendama kulude katmise põhimõtet nii keskkonna- kui ka ressursikulude puhul kooskõlas veepoliitika raamdirektiiviga ning rakendama ka põhimõtet, et saastaja maksab; tuletab meelde, et kulude katmise põhimõtet võib rakendada, võttes arvesse selle sotsiaalseid, keskkonnavalaseid ja majanduslikke mõjusid, samuti mõjutatud piirkondade geograafilisi ja kliimatingimusi; kutsub komisjoni üles seda põhimõtet jõustama; rõhutab siiski, et tuleb tagada õigus veele ja sanitaartingimustele, võimaldades kõigile taskukohaseid ja kvaliteetseid veeteenuseid;
12. kutsub komisjoni üles võtma rangeid ja kiireid meetmeid liikmesriikide rikkumiste vastu, tagamaks, et kõik liikmesriigid järgiksid võimalikult kiiresti ja hiljemalt 2027. aastaks täielikult veelaseid õigusakte ja eelkõige veepoliitika raamdirektiivi; nõuab tungivalt, et komisjon võtaks ranged ja kiired meetmed ka ELi veelaste õigusaktide süsteemse rikkumisega seotud avalike rikkumiste puhul; kutsub komisjoni üles suurendama oma ressursse seoses rikkumismenetlustega üldiselt ja eriti ELi keskkonnavalaste õigusaktidega;
13. märgib, et kliimamuutustel oli ja võib jätkuvalt olla märkimisväärne negatiivne mõju

mageveeallikatele, kuna põuad toovad kaasa jõgede vooluhulga vähenemise ja saasteainete suurema kontsentratsiooni, eriti suletud veevööndites, ning tugevad vihasajud, mis tingivad suurema äravoolu linnadest ja põllumajandusmaalt; tuletab meelde, et äärmuslike ilmastikunähtuste, nagu tsüklonite ja tormide sagedasem esinemine põhjustab magevee ja rannikuvete soolsuse suurenemist; rõhutab, et temperatuuri tõus põhjustab suuremat veestressi, mõjutades keskkonda ning mitut majandussektorit, mis sõltuvad suuresti veevõtust ja -kasutusest, ning elukvaliteeti; rõhutab, et veeökosüsteemide vastupanuvõimet, üleujutusi ja veepuudust ning nende mõju toiduainete tootmisele tuleks nõuetekohaselt arvesse võtta tulevases ELi kliimamuutustega kohanemise strateegias vastavalt Pariisi kokkuleppe artikli 2 lõike 1 punktile b ja ka veepoliitika raamdirektiivi rakendamise protsessis;

14. soovitab komisjonil toetada liikmesriike teadmiste ja parimate tavade jagamisel ja hõlbustamisel erinevates kliimamuutustega kohanemise püüdlustes ELi piirkondlikul ja kohalikul tasandil;
15. rõhutab, et kõige rohkem on ohus jõed ja märgalad, kuigi neid peetakse suurimateks ökosüsteemi teenuste pakkujateks; tuletab meelde, et märgaladel, nagu mere- ja rannikuökosüsteemidel, on oluline roll vee ja kliima reguleerimisel ning nad pakuvad teenuseid oma looduslike ökosüsteemide ja ressursside kaudu ning majandus- või kultuuritegevuse arendamisel, mis kõik sõltuvad veeresursside heast ökoloogilisest seisundist; rõhutab, et märgalad on ülemaailmsel tasandil süsiniku sidujad ja kliima stabiliseerijad, neil on oluline roll üleujutuste ja põudade leevendamisel, need pakuvad puhast vett, kaitsevad rannajoont, täidavad põhjaveekihte, säilitavad suurt geoloogilist mitmekesisust, mängivad maapiirkondades olulist rolli ning pakuvad ühiskonnale puhkealade ja kultuurialaseid teenuseid; nõuab seetõttu tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid võtaksid vastu meetmed põhjaveekihtide kasutamise vähendamiseks, linnaarengu kavandamise üleujutusosaladelt kaugemale suunamiseks ning jõgede ja märgaladega seotud bioloogilise mitmekesisuse austamiseks;
16. rõhutab, et vee tõhus kasutamine on oluline panus ELi kliimaeesmärkide saavutamisse, sest see võib säästa vee pumpamiseks kasutatavat energiat, vähendada vee töötlemiseks kasutatavate kemikaalide hulka ja vähendada veestressi; märgib, et mõnes liikmesriigis on torustikest lekkimise määr kõrge, mis pole kliimamuutuse eesmärkide ja ressursitõhususe püüdluste seisukohast vastuvõetav; tunneb heameelt, et uue joogiveedirektiivi kohaselt hindab komisjon lekkemäära ja määrab künnisväärtused, mis käivitavad meetmete võtmise asjaomastes liikmesriikides; tervitab ka suurte veetarnijate uut kohustust muuta lekkemäär läbipaistvaks;
17. märgib, et kogu ELis seisavad joogivee tootmiseks kasutatavad veekogud vastamisi uue ja vana survega, mis põhjustavad veevarustajate suurenenud vajadust puhastustöötluste järele; kutsub liikmesriike üles rakendama täielikult veepoliitika raamdirektiivi artikli 7 lõiget 3 ja võtma kõik vajalikud meetmed, et peatada inimeste poolt tarbimiseks mõeldud veevõtuks kasutatavate veekogude seisundi halvenemine;
18. tunneb heameelt niisuguste tõendite üle, mille kohaselt on direktiivid toonud kaasa keemilise reostuse vähenemise ELi vetes; märgib sellegipoolest, et kemikaalide puhul tuleb teha kiireid täiustusi; märgib, et komisjon on tuvastanud ootamatuid erinevusi liikmesriikide vahel peamiselt selles, kuidas ajakohastatakse prioriteetsete ainete loetelu

ja kuidas võetakse arvesse segude koostõju; märgib lisaks, et prioriteetsete ainete direktiiv sisaldab seni vähese joogiveega varustamise seisukohast olulisi aineid; juhib tähelepanu sellele, et klassifitseerimis-, hindamis- ja aruandlusmeetodite lähenemisviiside märkimisväärsed erinevused muudavad kogu ELi hõlmavad võrdlused ja analüüsid keerukaks;

19. kutsub komisjoni üles võtma kõik vajalikud meetmed hea keemilise seisundi saavutamiseks ja võtma otsustavaid meetmeid kogu ELis, kui liikmesriigid ei järgi ELi õigusaktide kohaldamisalasse kuuluvate prioriteetsete ainete keskkonnakvaliteedi standardeid; rõhutab, et joogivee tootmiseks olulised ained, nagu per- ja polüfluoroalküülained (PFAS) ning asjakohased ravimid, tuleks lisada prioriteetsete ainete loetellu; on seisukohal, et uusi ja segatoksilist mürgistust põhjustavaid saasteaineid saab ja tuleks käsitleda veepoliitika raamdirektiivi ja selle konkreetsete tütar-direktiivide raames; kutsub komisjoni üles ajakohastama prioriteetsete ainete direktiivi ja põhjaveedirektiivi lisasid ja lisama nendes asjakohaseid aineid, et võimaldada veepoliitika raamdirektiivi eesmärkide saavutamist ja joogiveevarude paremat kaitset; kutsub komisjoni üles viima veealaste õigusaktide rakendamise vastavusse jätkusuutlikkuse keemilise strateegia ja bioloogilise mitmekesisuse strateegiaga, et mageveekogud ja nende ökosüsteemid oleks piisavalt kaitstud, määrama ajakava per- ja polüfluoroalküülainete kõigi vähemoluliste kasutusviiside järkjärguliseks lõpetamiseks ja ergutama ohutute ja mittepüsivate alternatiivide väljatöötamist per- ja polüfluoroalküülainete igakülgseks kasutamiseks; nõuab tungivalt, et komisjon rahastaks üldlevinud püsivate, bioakumuleeruvate ja toksiliste ainete vastu võitlemist käsitlevaid uuringuid ja strateegiate väljatöötamist, et parandada veekogude kvaliteeti ning vähendada loomade ja inimeste tervisele ning keskkonnale avalduvaid riske; soovib töötada välja uued suunised segude ning kokteiliefekti täiustatud seiremeetodite ja aruandluse kohta; nõuab jälgimisnimekirja ulatuslikumat kasutamist võimalike vee-saasteainete jälgimiseks ja nende vee-keskkonnale kujutatava ohu kindlakstegemiseks; kutsub komisjoni üles kiirendama tööd segude hindamise ja haldamise meetodite väljatöötamisel ning täiendama oma tööd segude hindamise teguri kehtestamisega;
20. märgib, et mikroplast on magevees hinnanguliselt püsinud sajandeid ja praegused veepuhastusjaamad ei filtreeri neid osakesi täielikult; tunneb seetõttu heameelt otsuse üle töötada välja mikroplasti seire meetodika ja jälgimisnimekirja koostamise üle muudetud joogiveedirektiivi raames; nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid suurendaksid allikakontrolli meetmeid mittetoksilise keskkonna ja ringmajanduse saavutamiseks; rõhutab, et heitkoguste vähendamine tekkekohas leevendaks survet ökosüsteemidele ja vähendaks veetöötamise kulusid; nõuab otsustavat tegutsemist ELi, liikmesriikide ja piirkondlikul tasandil, et võidelda tervikliku lähenemisviisi abil uute saasteainetega, nagu per- ja polüfluoroalküülained, mikroplast, endokriinseid häireid põhjustavad kemikaalid ja farmaatsiatooted, alustades kontrollist lähtekohtades ja viimase võimalusena täiendava toruotsatehnoloogia rakendamisega; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles töötlemislahenduste rahastamiseks rakendama saasteainetele täielikult olulusringi käsitlevat lähenemisviisi, rakendades samal ajal põhimõtet, et saastaja maksab, ka selliste uuenduslike vahendite kaudu nagu laiendatud tootjavastutus;
21. rõhutab, kui oluline on tõhustada meetmeid nii magevee kui soolvee eutrofeerumise vastu, mida põhjustab lämmastik ja fosfor kõikidest allikatest, sealhulgas

põllumajandusest ning töötlemata või sobimatult töödeldud heitveest; tuletab meelde, et eutrofeerumine nõrgendab veekogude keskkonnaseisundit ja muudab need sissetungivate võõrliikide suhtes haavatavamaks; nõuab tungivalt, et kõik põllumajandustootjad kasutaksid kestliku põllumajanduse toitainete kalkuleerimise rakendust, mis hõlbustab paremat majandamist ja vähendab toitainete lekkeid põhja- ja pinnavette; kutsub liikmesriike üles nõuetekohaselt tuvastama nitraadireostuse suhtes tundlikke piirkondi ning täielikult rakendama ja jõustama nitraadidirektiivi alusel vastu võetud meetmeid;

22. rõhutab, et veepoliitika rakendamisel peaksid liikmesriigid täielikult tegelema praeguse bioloogilise mitmekesisuse kriisiga, minimeerides veeökosüsteemide stressitegureid ja taastades degradeerunud ökosüsteemid; rõhutab uue bioloogilise mitmekesisuse strateegia aastani 2030 tähtsust; tuletab meelde, et veepoliitika raamdirektiivi rakendamisel tuleks tagada täielik kooskõla uue bioloogilise mitmekesisuse strateegia, loodusdirektiivide ja muude keskkonnaalaste õigusaktidega;
23. tervitab komisjoni kohustust oma bioloogilise mitmekesisuse strateegiaga aastaks 2030 taastada ELis 25 000 km vabavoolulisi jõgesid tõkete kõrvaldamise ja üleujutuste taastamise kaudu ning kehtestada kogu ELi hõlmava metoodika ja sätete kaardistamise ja hindama ökosüsteemide seisundit ning tagama, et need on heas seisukorras; märgib, et ELis on praegu 21 000 hüdroelektrijaama ning et hüdroelektrijaamad ja väikesed hüdroelektrijaamad annavad ELis suurima osa taastuenergiast; võtab teadmiseks vähese mõjuga hüdroenergia arengu; juhib siiski tähelepanu sellele, et tammide rajamine võib negatiivselt mõjutada elupaiku ja põhjustada pinnaveele suurt survet; tuletab meelde, et veepoliitika raamdirektiiv kehtestab hüdromorfoloogiliste tingimuste kaitsmiseks ranged kriteeriumid; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et oleks rangelt hinnatud sellest tulenevate muutuste mõju vee kvaliteedile ja kvantiteedile ning ökosüsteemidele ning et kõikides olemasolevates ja potentsiaalsetes uutes hüdroenergia projektides austatakse veepoliitika raamdirektiivi eesmärke; palub seetõttu komisjonil tungivalt hüdroelektrijaamade keskkonnamõju hindamisel konsulteerida kõigi asjaomaste peadirektoraatidega, sealhulgas energeetika peadirektoraadiga, ning võtta arvesse nende soovitusi;
24. kutsub liikmesriike ja komisjoni üles võtma kõik vajalikud meetmed pinnaveekogudele avaldatava surve vähendamiseks, et taastada jõgede looduslikud funktsioonid ja kaitsta ökosüsteeme; kutsub liikmesriike üles hoiduma hüdroelektrijaamade ehitamisest ja vältima muid ehitusprojekte, mis tooksid kaitsealadel kaasa märkimisväärse hüdromorfoloogilise surve veele; on seisukohal, et ELi toetusi ja riiklikke rahalisi vahendeid kohtades, mis ei ole kaitsealad, tuleks anda ainult uutele hüdroelektrijaamadele, mille üldine kasu kaalub selgelt üles negatiivsed üldmõjud;
25. tunneb heameelt asjaolu üle, et kümnenda iga kahe aasta tagant esitatava aruande kohaselt, mis käsitleb ELi direktiivi asulareovee puhastamise kohta (asulareovee puhastamise direktiiv) rakendamist liikmesriikides³¹, on asulareovee kogumine ja puhastamine ELis viimase kümne aasta jooksul paranenud, ning asjaolu üle, et asulareovee puhastamise direktiivi abil on saastekoormust vähendatud, aidates seeläbi

³¹ Komisjoni 10. septembri 2020. aasta kümnes aruanne rakendamise seisu ja rakenduskavade kohta (COM(2020)0492).

kaasa vee kvaliteedi paranemisele; peab siiski kahetsusväärseks asjaolu, et asulareovee puhastamise direktiivi täielikku järgimist ei ole ikka veel saavutatud, sest teatavad liikmesriigid on oma eesmärkidest endiselt väga kaugel; toetab komisjoni seisukohta, et järelejäänud reostuse, uute murettekitavate saasteainete, energiakasutuse ja settekäitluse ning juhtimisprobleemide lahendamiseks on vaja teha rohkem; peab lisaks kahetsusväärseks, et asulareovee puhastamise direktiivi hindamisel ei analüüsita tööstusreovee kogumissüsteemidesse ja asulareoveepuhastitesse juhtimise tõhusust;

26. kutsub komisjoni üles võtma ülaltoodut arvesse asulareovee puhastamise direktiivi läbivaatamisel; nõuab tungivalt, et komisjon toetaks liikmesriike direktiivi rakendamisel, võimaldades kestlikku vee rahastamist ning ergutades uuenduslike reoveetehnoloogiate väljatöötamist ja juurutamist; kutsub komisjoni üles uurima hoolikalt, kuidas asulareovee puhastamise direktiivi nõuded, mis käsitlevad asulareoveepuhastite projekteerimist, ehitamist ja laiendamist kõigis tehnilise arengu etappides, toimivad koos veepoliitika raamdirektiivis ette nähtud seisundi halvenemise ärahoidmise kohustusega, et tagada kahe õigusakti sidusus ja asulareovee käitlemine, säilitades kõik stiimulid nõuetekohaste tehniliste käitlusmeetmete võtmiseks; julgustab komisjoni võtma vajaduse korral seadusandlikke meetmeid; rõhutab, et uute saasteainete vastu võitlemisel on väga tähtsad niisugused meetmed, mille eesmärk on eelkõige lahendada probleem selle tekkekohas; rõhutab, et asulareovee puhastamise direktiivi tulevasel läbivaatamisel tuleks võtta arvesse ka uusi probleeme, mida sellised saasteained tekitavad;
27. juhib tähelepanu sellele, et asulareovee puhastamise direktiivis ja veepoliitika raamdirektiivis ei käsitleta piisavalt kliimamuutustest tingitud probleeme, nagu sademevee ülevool, asulavee äravool ja üleujutused linnastutes, samuti ei käsitleta nendes piisavalt puhastatud reovee mõju suublale; on veendunud, et EL, selle liikmesriigid ja piirkondlikud omavalitsused peaksid paremini tegelema sademevee ülevoolu ja asulavee äravoolu suurenemise mõju jälgimise ja kontrollimisega, sest see reostab oluliselt suublatega pinna- ja põhjaveekogusid;
28. nõuab kindlalt, et hüdroelektrijaamade keskkonnamõju hindamisel on vaja terviklikku lähenemisviisi, mis hõlmab heitevaba elektrienergia pakkumise ühiskondlikku kasu ning hüdroenergia ja pump-hüdroakumulatsioonijaamade panust energiavarustuse kindlustamisse; rõhutab sellega seoses hüdroelektrijaamades toodetud elektri märkimisväärset panust ELi kliima- ja energiaeesmärkide ning Pariisi kokkuleppe raames võetud ELi kohustuste täitmisel; tunnustab, et keskkonnale ja veeloomadele avaldatava mõju vähendamiseks on olemas eri viisid ja tehnoloogiad; juhib tähelepanu sellele, et olemasolevate jõelektrijaamade tõhusust saab oluliselt suurendada;
29. märgib, et üleminek kaupade autoveolt siseveeteele peaks olema täielikult kooskõlas veepoliitika raamdirektiivis ette nähtud seisundi halvenemise ärahoidmise põhimõttega, samuti muude keskkonnaalaste õigusaktidega, sealhulgas linnudirektiivi ja elupaikade direktiiviga, ning peaks toimuma käsikäes kestlike alternatiivkütuste ja -tehnoloogiate ning siseveelaevanduse toetamisega, näiteks kaldalt laevale elektritoide, et vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid ja teisi saasteaineid ning vältida veekogude ökoloogilise ja keemilise seisundi halvenemist ning õhukvaliteedi halvenemist, samuti et vältida veeökosüsteemides stressi tekitamist, kaitsta bioloogilist mitmekesisust ja püüelda saasteta keskkonna poole;

30. märgib veesektori suurt energiatarbimist; kutsub komisjoni üles kaaluma energiatõhusaid meetmeid ja võimalust kasutada puhastatud reovett taastuvenergia kohapealse allikana; kutsub komisjoni üles edendama reoveepuhastite energiatõhususe suurendamist, et tunnustada ja rakendada sektori energiasäästu potentsiaali; juhib tähelepanu sellele, et kooskõlas komisjoni poolt koostatud asulareovee puhastamise direktiivi hinnanguga on potentsiaalne energiasääst vahemikus 5500 GWh kuni 13 000 GWh aastas;
31. tunnistab, et kogu veevõtt Euroopas on viimase 15 aasta jooksul vähenenud rohkem kui 20 %; märgib sellegipoolest, et kaheksat riiki võib pidada veestressiga riikideks³², mis esindavad 46 % Euroopa elanikkonnast, et veestressiga riikide arv kasvab pidevalt ja et umbes veerand ELi looduskeskkonnast eraldatud veest kasutatakse põllumajanduslikel eesmärkidel³³; märgib vee taaskasutamise potentsiaali veevarude ringmajanduse loomiseks ning vee otse veekogudest ja põhjaveest võtmise vähendamiseks; tunneb heameelt selle üle, et kokkuleppele on jõutud Euroopa Parlamendi ja nõukogu uues, vee taaskasutuse miinimumnõudeid käsitlevas määruses, millega hõlbustatakse puhastatud asulareovee kasutamist põllumajanduslikuks niisutuseks; toetab niisutustaristu jätkuvat ajakohastamist innovatsiooni ja uue tehnoloogia abil;
32. rõhutab üleujutusrisiki hindamise ning katastroofide ennetamise ja nendeks valmisoleku kavandamise vahelise sünergia loomise tähtsust liidu elanikkonnakaitse mehhanismi raames; kutsub komisjoni, liikmesriike ja vajaduse korral piirkondlikke omavalitsusi üles töötama välja põuaohjestrategiaid, eelkõige selleks, et tagada joogivee pakkumine ja toidu tootmine veemajanduskavade ja üleujutusrisiki maandamise kavade raames ning integreerida taimkatte seisundi ja selle põuale reageerimise digitaliseeritud seire-, kontrolli- ja varajase hoiatamise süsteemid, et toetada tõhusaid ja andmepõhiseid otsuseid kaitse-, reageerimis- ja kommunikatsioonimeetmete kohta; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles keskenduma eespool nimetatud kavades lammide ja märgalade taastamisele ning põhjaveekogumite kaitsele, sest heas seisundis veekogud ja ökosüsteemid on hädavajalikud nii põua kui ka üleujutuste negatiivse mõju vähendamiseks;
33. märgib, et üks valdkond, kus sidusrühmad pidasid veepoliitika raamdirektiivi ebaefektiivseks, on põudade tagajärgede haldamine³⁴; kutsub liikmesriike üles tegema suuremaid jõupingutusi kliimamuutustega ja uute (liigse) veevõtmise probleemidega tegelemiseks, mis võivad tekkida vesikondades, sealhulgas nendes, kus varem ei ole veevõtmisega seotud probleeme esinenud^{1a}; märgib, et terviklik lähenemine veemajandusele ja kliimaga kohanemisele võib aidata tõhusamalt reageerida ja vähendada äärmuslike sündmuste mõju; nõuab kliimamuutustega seotud kaalutluste täielikku integreerimist direktiivi rakendamisse ja rõhutab sellega seoses ka looduspõhiste lahenduste potentsiaali; kordab, et veepoliitika raamdirektiivi eesmärkide ja vajalike kohanduste jaoks tuleks tagada piisavad avaliku sektori kulutused;
34. soovib lahendada põudade ja veenappuse probleemid, pidades veevõtmist joogivee

³² <https://www.eea.europa.eu/archived/archived-content-water-topic/water-resources/water-abstraction>

³³ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Archive:Agri-environmental_indicator_-_water_abstraction

³⁴ Veepoliitika raamdirektiivi ja üleujutuste direktiivi toimivuskontroll, lk 66 ja 199.

tootmiseks muudest kasutusviisidest tähtsamaks, et tagada inimõigus veele, ning rakendades lahendusi vihmavee ja üleujutuste lainete kogumiseks hilisemaks kasutamiseks, sealhulgas vajaduse korral sademevee kogumise projektid hoonete ja taristu, maa-aluste hoiubasseinide ja duaalsete veejaotusvõrkude projekteerimisel kodudes ning kasutamata karjäärade taaskasutamise projektid; julgustab tegema teadusuuringuid niisuguste meetmete valdkonnas, mis aitavad võidelda põua ja veepuuduse vastu, ning neisse investeerima;

35. rõhutab vajadust viia ühine põllumajanduspoliitika, joogiveedirektiiv, nitraadidirektiiv, taimekaitsevahendite määrus ja REACH kooskõlla veepoliitika raamdirektiiviga, pidades silmas vajadust võtta rohkem veekaitsemeetmeid ja suurendada vee kasutamise tõhusust põllumajanduses; rõhutab vajadust märkimisväärselt suurendada ühise põllumajanduspoliitika mõlema samba keskkonna- ja kliimamuutuste meetmete rahastamist ning ühise põllumajanduspoliitika läbivaatamise raames sihtotstarbeliste ökoloogiliste meetmete täiendavat rahastamist, et tagada säästev veemajandus ja parandada mulla kvaliteeti; nõuab tungivalt, et liikmesriigid integreeriksid oma ühise põllumajanduspoliitika strateegilistesse kavadesse väetiste kasutamise ning pestitsiidide kasutamise ja riskide vähendamise ning rakendaksid neid põhimõtteid, ning rakendaksid veega seotud elemente oma tingimuslikes süsteemides; kutsub komisjoni üles seadma ühise põllumajanduspoliitikaga seotud soovitusel liikmesriikidele prioriteediks mageveereostus ja liigne veevõtt; kutsub lõpuks komisjoni üles tagama, et vee raamdirektiivi rakendataks ka ühtekuuluvuspoliitika (ühissätete määrus³⁵, Euroopa Regionaalarengu Fond/Ühtekuuluvusfond³⁶) kaudu ja kooskõlas ühissätete määrase teise poliitilise eesmärgiga;
36. tunneb heameelt pestitsiidide kasutamise ja riskide vähendamise 50 % võrra 2030. aastaks üle ning väetistest tulenevate toitainete kao vähendamise eesmärkide saavutamise üle, nagu on sätestatud „Talust taldrikule“ ja bioloogilise mitmekesisuse strateegiates, pestitsiidide säästva kasutamise direktiivi läbivaatamise otsuses ja toitainete parema haldamise kaasamise ühise põllumajanduspoliitika uue strateegiakava ja kahe strateegia eesmärkides; nõuab eespool nimetatud eesmärkide ja eelseisva saasteta tegevuskava sisseviimist õigusaktidesse; rõhutab tungivat vajadust vähendada pestitsiidide mõju joogiveevarudele, pöörates täielikku tähelepanu nende kaitsesele toimeainete (uuesti) heakskiitmisel ja pestitsiidide (uuesti) lubamisel;
37. kutsub komisjoni üles vaatama läbi põhjaveedirektiivi kvaliteedistandardid, parandama standardite ühtlustamist ja vähendama künniste laia valikut liikmesriikides;
38. julgustab komisjoni ja liikmesriike integreerima üleujutuste riskijuhtimise direktiivi tihedamalt looduspõhiste lahenduste eelistamise poliitikaga ja rahastamisvooge vastavalt kohandada; rõhutab valgala integreeritud ja tervikliku haldamise tähtsust;

³⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006, ELT L 347, 20.12.2013, lk 320.

³⁶ Komisjoni 29. mai 2018. aasta ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta (COM(2018)0372).

39. palub komisjonil ja liikmesriikidel kehtestada veepoliitika raamdirektiivil ja merestrateegia raamdirektiivil põhinev integreeritud lähenemisviis, arvestades, et 97,3 % maa veeressurssidest pärinevad ookeanidest ning põhjavesi, mandri-, ülemineku-, ranniku- ja mereveed on ühendatud veeringlusega ning maa ja mere vahelise seosega;
40. nõuab kalade rände parandamiseks kogu ELis piisavate rahaliste vahendite suurendamist; nõuab vajaduse korral, et jõgede ühenduvus lisatakse ELi säästva tegevuse keskkonnahoidliku taksonoomia raames välja töötatud tehniliste sõelumiskriteeriumide hulka ning energia- ja transpordiprojektide jätkusuutlikkust kaalutakse ainult siis, kui need hõlmavad looduslikke kalateid;
41. märgib, et vee ja mereressursside säästev kasutamine ja kaitse kuulub ELi säästva rahastamise taksonoomia kuue keskkonnaeesmärgi hulka; julgustab seetõttu seda kasutama avaliku ja erasektori investeringute liigutamisel veekogude kaitse tagamiseks;
42. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma järgmises veeplaneerimistsükli kõik vajalikud meetmed, et hõlbustada veeökosüsteemide säilitamist ja taastamist, propageerida looduspõhiseid lahendusi, kaasata finantssektorit säästvate investeringute edendamise kaudu ning edendada suutlikkust ja haridust keskkonnahoidliku kasvu suhtes;
43. kutsub komisjoni üles abistama ja toetama liikmesriike veepoliitika raamdirektiivi veekogude piiriüleses koordineerimises; kutsub liikmesriike üles seadma esikohale veepoliitika raamdirektiivi meetmed ja UWWD rakendamist piiriülestes piirkondades ning parandama koostööd rahvusvahelistes vesikondades;
44. nõuab tungivalt, et komisjon ühtlustaks ja täiustaks veekvaliteedi ja keskkonna saasteainete seiresüsteeme, kogudes muu hulgas andmeid ohtlike ainete, sealhulgas radioaktiivsete ja pestitsiidide jääkide ning metaboliitide, biotsiidide, farmaatsiajääkide, murettekitavate kemikaalide peamise heiteallikate kohta, nagu per- ja polüfluoroalküülained ja mikroplastid, samuti muud ELi veekogudes esilekerkivad muret tekitavad saasteained, ning soodustaks uusima ja kõige tõhusama tehnika kasutamist; nõuab tungivalt, et komisjon võtaks vastu suunised võrkude ja andmete aruandluse ühtlustatud standardite kohta; kutsub komisjoni üles hõlbustama oma nullreostuse tegevuskavas mitteinvasiivsete seiremeetodite ja bioindikaatorite kasutamist, et minimeerida inimeste ja metsloomade kokkupuudet saasteainetega õhus, pinnases ja vees; nõuab tungivalt, et liikmesriigid kasutaksid komisjonile andmete edastamisel oma täielikke seirevõrke;
45. kutsub komisjoni, liikmesriike ja veeteenuse pakkujaid üles digitaliseerimist süvalaiendama ning tõhustama haldus- ja mõõteandmete kasutamist tõenduspõhiste otsuste tegemisel nii regulatiivsel kui ka tarbimistasandil; nõuab digitaalselt võimaldatud veetehnoloogiad, et võimaldada kaugseiret ja aruandeid vee kvaliteedi, lekete, kasutamise ja ressursside kohta;
46. märgib digitaliseerimise ja tehisintellekti potentsiaali veekogude haldamise ja seire parandamisel, paremate andmete loomisel ja tõendite analüüsimisel, et toetada otsustajaid, arvestades, et need võivad suuresti kaasa aidata veekvaliteedi väikeste

muutuste kiirele tuvastamisele, mis võivad tekitada veekogudele ohtu, parimate tavade hindamisel ja kõige kulutõhusamate meetmete kindlaksmääramisel;

47. kutsub liikmesriike üles looma õigusraamistikke, mis väldiksid olukordi, kus veekogusid haldavaid üksusi rahastatakse tegevusteks, mis halvendavad nende keemilist ja ökoloogilist seisundit; kutsub liikmesriike üles selgelt eraldama majandamise eest vastutavad üksusi ja veekogude seisundi hindamise eest vastutavaid üksusi;
48. rõhutab vajadust ühtlustada veeandmed ja luua liikmesriikidele kohustuslikud aruandlusstandardid, et suurendada andmete läbipaistvust; kutsub komisjoni üles jätkama Euroopa veeteabesüsteemi (WISE) täiustamist, et muuta see kasutajasõbralikuks teabevahendiks kõigile ELis, pakkudes teavet veevarude koguse, kvaliteedi ja kättesaadavuse kohta, lisaks veekogude majandamise võrdlusuuringutele;
49. märgib, et toimivusaruande kohaselt on veel arenguruumi nii veepoliitikat ja veekvaliteeti käsitleva teabe kättesaadavuse kui ka selle üksikasjalikkuse puhul; kutsub liikmesriike ja komisjoni üles seda parandama ja esitama ELi elanikele selget, terviklikku ja hõlpsasti kättesaadavat teavet; nõuab lisaks suuremat läbipaistvust ja seetõttu ka märkimisväärseid edusamme avaliku konsulteerimise, üldsuse teadlikkuse ja hariduse osas, mis on seotud veega ning vee, ökosüsteemide, sanitaaringimuste, tervishoiu, toiduohutuse, toiduainetega kindlustatuse ja katastroofide ennetamise omavaheliste seostega, ning ettevõtjate, veeteenuse pakkujate, üldsuse, ametiasutuste ja kodanikuühiskonna organisatsioonide vahelise valdkondadevahelise dialoogi edendamist ning õiguskaitse kättesaadavuse tagamist nii keskkonnamõju hindamise direktiivi kui ka veepoliitika raamdirektiivi raames kooskõlas Euroopa Kohtu kohtupraktikaga;
50. tunneb heameelt asjaolu üle, et EL reageeris osaliselt nõukogu direktiivi 98/83/EÜ³⁷ (olmevee kvaliteedi kohta) Right2Water kodanikualgatuse uuesti sõnastamise kohta, lisades tervise ja keskkonna parandamiseks uue artikli veele juurdepääsu ja selle kvaliteedi suurema läbipaistvuse kohta; kutsub liikmesriike üles täielikult rakendama ja jõustama veepoliitika raamdirektiivi, et tagada kõigile juurdepääs veele ja reageerima täielikult kodanikualgatusele Right2Water;
51. kutsub liikmesriike ja veeteenuse pakkujaid üles süstemaatiliselt kasutama COVID-19 testimist heitvees varajase hoiatamise süsteemina, et toetada võitlust pandeemia vastu;
52. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

³⁷ Nõukogu 3. novembri 1998. aasta direktiiv 98/83/EÜ olmevee kvaliteedi kohta (EÜT L 330, 5.12.1998, lk 32).